

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118204017
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3118204017.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloletého F., bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Y., dieťa rodičov matky B. zastúpenej P. a otca D., zastúpeného P., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie oboch rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 8. júna 2018, č. k. 26P/100/2018-30, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, výrokom II. otcovi D.. P. B., F., F. udelil oprávnenie stretávať sa s maloletým F. B. každý párnny týždeň v kalendárnom roku, vždy od piatka od 17:00 hodiny do nedele do 18:00 hodiny, každý nepárny týždeň v kalendárnom roku, vždy od stredy od 15:00 hodiny do štvrtka do 18:00 hodiny, kedy si maloletého F. vyzdvihne v mieste bydliska matky a po ukončení styku vráti maloletého F. matke v mieste bydliska matky. Výrokom III. súd prvej inštancie matke B.. A. B. udelil povinnosť styk otca s maloletým F. umožniť a maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a vo výroku IV. uviedol, že neodkladné opatrenie zanikne uplynutím času, na ktorý bolo nariadené, a teda do právoplatného skončenia vo veci samej. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil poukazom na § 2 ods. 1, ods. 2, § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, ods. 2, § 360 ods. 1, ods. 2, CMP, § 25 ods. 1 zákona o rodine. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 30.04.2018 matka doručila súdu prvej inštancie návrh vo veci samej a zároveň návrh na vydanie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadala upraviť styk otca s maloletým F.. Uviedla, že maloletý pochádza z partnerského vzťahu rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/15/2017-24 zo dňa 24.03.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 30.03.2017 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu vo výške 150 eur mesačne. Styk upravený nebol. Nakoľko matka bola po rozchode vystavovaná prenasledovaniu zo strany otca, presťahovala sa do K., tiež zmenila miesto pracoviska. Podľa matky otec zneužíva neupravený styk so synom na prenasledovanie matky. Otec sa navyše domáha trávenia času s maloletým každý víkend, čím znemožňuje trávenie času maloletého s matkou. Dňa 31.05.2018 doručil súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny K. správu o šetrení pomerov, z ktorej vyplýva, že výpovede rodičov sú úplne protichodné a situácia medzi nimi vysoko napätá. Pre ochranu psychického zdravia dieťaťa a pre zabezpečenie práva na starostlivosť zo strany oboch rodičov, navrhol dočasne upraviť styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každý párnny týždeň v kalendárnom roku, vždy od piatka od 17.00 hodiny do nedele do 18:00 hodiny a každý nepárny týždeň vždy od stredy od 15:00 hodiny do štvrtka do 18:00 hodiny. Súd prvej inštancie konštatoval, že nariadenie matkou navrhovaného neodkladného opatrenia, a to úpravy styku otca s maloletým je dôvodné, pretože matka splnila podmienky na nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia, osvedčila existenciu právnych vzťahov účastníkov, právny záujem na vydaní neodkladného opatrenia a skutočnosť, že právne vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú úpravu okamžitým zásahom súdu. Maloletý F. je vo faktickej osobnej starostlivosti matky, pričom styk otca s maloletým neprebíha

riadne a pravidelne. Otec sa síce s maloletým stretáva, avšak podľa svojho uváženia, čím výrazne zasahuje aj do osobného života a režimu matky a maloletého. Matka potvrdila, že otec s maloletým má pekný vzťah, ona im v stretávaní nebráni, ale trvá na nejakom stanovení pravidiel, resp. režimu stretávania sa otca s maloletým. Otec sa v ich bydlisku "zjavuje" neohlásene, kedykoľvek, dokonca bola prinútená o pomoc požiadať aj políciu. Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené. Je preto daná naliehavá potreba okamžitého zásahu súdu, je potrebné okamžite a bezodkladne upravovať pomery a neodkladným opatrením upraviť styk otca s maloletým, a to do rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, a to aj s poukazom na správu kolízneho opatrovníka. Taktiež považoval za potrebné uviesť, že pokiaľ ide o oboma rodičmi deklarovanú problémovú komunikáciu medzi nimi, je potrebné, aby si obaja rodičia uvedomili, že ich povinnosťou by v prvom rade mala byť ochrana záujmov maloletého F., a preto by mali byť schopní vzájomných ústupkov vo vzťahu k maloletému a mali by tmiť svoje vzájomné negatívne pocity. Je potrebné, aby obaja rodičia našli nejaký vzájomný spôsob komunikácie medzi sebou, nakoľko ich navždy bude spájať maloletý, ktorý je ich spoločným dieťaťom. Maloletý si svojich rodičov nevybral, oni si vzájomne vybrali jeden druhého, aby boli spoločnými rodičmi maloletého, a teda najmä kvôli nemu by sa mali obaja naučiť spolu komunikovať na rozumnej úrovni zodpovedajúcej dvom dospelým ľuďom. Súd prvej inštancie zdôraznil, že o konečnej úprave styku bude rozhodnuté rozsudkom vo veci samej, po dôkladnom dokazovaní na pojednávaní, potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, a to opäť tak, aby bol čo najlepšie chránený a zabezpečený záujem maloletého.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Mala za to, že výrok súdu prvej inštancie v časti styku otca s maloletým počas nepárneho týždňa v kalendárnom roku od stredy od 15:00 hodiny do štvrtka do 18:00 hodiny nepokladá v záujme maloletého. Dôvodila, že súd prvej inštancie nedostatočne zväzil vzdialenosť medzi bydliskom maloletého a otca, ktorá je 180 km. Uviedla, že maloletý navyše navštevuje predškolské zariadenie a z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, či toto predškolské zariadenie má navštevovať aj v čase, keď je s otcom, keďže je potom nevyhnutné prispôbiť ranné vstávanie dieťaťa. Vyjadrila nesúhlas s každodennými presunmi maloletého medzi K. a E.. Z vyššie uvedených dôvodov odvolaciemu súdu navrhovala, aby uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že otcovi udelí oprávnenie stretávať sa s maloletým každý párny týždeň v kalendárnom roku, vždy od piatku od 17:00 hodiny do nedele do 18:00 hodiny, každý nepárny týždeň v kalendárnom roku vždy v stredu od 15:00 hodiny do 19:00 hodiny, keď si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a po ukončení styku vráti maloletého matke v mieste bydliska matky.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie aj otec maloletého. Zastával názor, že vydané neodkladné opatrenie ruší jeho výkon práv a povinností. Uviedol, že matka maloletého už v minulosti niekoľkokrát krivo obvinila otca maloletého, že sa jej vyhráňa a vulgárne ju napáda. Ani v jednej veci neboli v priebehu vyšetrovania preukázané žiadne skutkové tvrdenia matky a nedošlo k vznieseniu obvinenia. Podľa názoru otca je príčinou všetkých sporov fakt, že matka maloletého bráni otcovi stýkať sa s maloletým. Ešte pred vydaním rozsudku o úprave výkonu práv a povinností k maloletému malo dôjsť medzi matkou a otcom maloletého k podpísaniu mimosúdnej dohody o úprave styku s maloletým. Právny zástupca otca maloletého zaslal návrh na mimosúdnu dohodu, na ktorý matka maloletého ako aj jej právny zástupca nijakým spôsobom nereagovali. Otec poukazoval na to, že má právo rovnako ako matka stýkať sa s maloletým. Pokiaľ ide o práva dieťaťa aj v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu je právo otca a matky rovnocenné a ani vzdialenosť nesmie ovplyvniť vzťahy s dieťaťom. Ďalej uviedol, že vyslovene trpí tým, že vlastné dieťa nemôže vychovávať a nevidí ho dlhšie obdobie, navyše má silné obavy, či je v jeho neprítomnosti o jeho dieťa dobre postarané. Mal za to, že matka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov nariadením neodkladného opatrenia, nakoľko nepreukázala, že vzťahy účastníkov ako aj styk otca s maloletým je potrebné upraviť do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a vzhľadom na to odvolaciemu súdu navrhoval napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť tak, že nariadené neodkladné opatrenie zruší a matke udelí povinnosť nahradiť otcovi trovy súdneho konania.

4. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že ho nepovažuje za podané splnomocnenou osobou, nakoľko z priloženého splnomocnenia nevyplýva, v akej veci je advokát otca splnomocnený konať. Ďalej uviedla, že pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla len pravdivé a úplné informácie. Mala za to, že súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie aj po prešetrení pomerov kolíznym opatrovníkom, ktorý sám vo svojej správe uviedol, že situácia medzi rodičmi dieťaťa je vysoko napätá, a pre ochranu psychického zdravia dieťaťa je nariadenie neodkladného opatrenia v jeho záujme. Vyjadrila názor, že otcovi v styku nikdy nebránila, snažila sa mu vychádzať v ústrety,

ale s narastajúcimi požiadavkami otca a jeho neohlásenými a nedohodnutými návštevami v K., ktoré končili hádkami rodičov dieťaťa a neustálym prenasledovaním matky dieťaťa sa stala situácia pre matku neúnosná. Uviedla, že trestné oznámenia, ktoré podala na otca maloletého, boli podávané vždy na základe reálnych, prežitých a skutočných faktov. Tieto nie sú podávané účelovo a matka sa otcovi ani nikdy nevyjadřila, že by chcela konať spôsobom, ktorým by ho mala poškodiť. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie pri nariadení neodkladného opatrenia správne posúdil nevyhnutnosť úpravy a jej potrebu pre ochranu psychického zdravia dieťaťa, odvolaciemu súdu navrhovala odvolanie otca odmietnuť a rozhodnúť podľa odvolania matky zo dňa 22.06.2018.

5. Otec v písomnom vyjadrení uviedol, že sa s tvrdeniami matky maloletého absolútne nestotožňuje. Uviedol, že matka maloletého mu často a to v priamej súvislosti od jej aktuálneho psychického stavu strpčuje život tým, že mu bráni stýkať sa s maloletým. Vyjadril záujem na tom, aby vytvorený vzťah otca a dieťaťa zotrval aj po presťahovaní sa matky z jej pôvodného bydliska a aby dlhšie časové odlúčenie negatívnym spôsobom nepoznačilo zdravý psychický vývoj maloletého. Pokiaľ ide o prešetrenie pomerov kolíznym opatrovníkom, považoval za potrebné uviesť, že v čase prešetrovania pomerov kolízny opatrovník nedisponoval všetkými potrebnými informáciami, ide najmä o svedecké výpovede, ktoré potvrdzujú to, že matka maloletého celkovo, ale najmä v určitých krízových situáciách koná skratovo a nevie racionálne uvažovať, pokiaľ ide o bezpečie maloletého. Poukázal na to, že jeho obava o bezpečie maloletého v jeho neprítomnosti je dôvodná, nakoľko matka v minulosti maloletého viackrát vystavila nebezpečenstvu.

6. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. V zmysle § 329 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Ako vyplýva z ust. § 325 CSP a § 361 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť len z dôvodu, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená a v konaniach, ktoré sú upravené v CMP aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

12. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

14. Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu a na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá článok 51 ods. 1 Ústavy SR. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv (jeho zmene ak súd zistí naplnenie zákonných predpokladov), rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a pri ich výkone, sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

15. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

16. Súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom. Vychádza spravidla len z návrhu, zohľadňujúc jeho obsah a výpovednú hodnotu pripojených listín, nakoľko pomerne krátka lehota na rozhodnutie nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie (§ 329 CSP). Spočívajú v potrebe bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov.

17. Odvolací súd preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaniach vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, dôsledne odôvodnil. Zaoberal sa okolnosťami, ktoré matka vo svojom návrhu uviedla ako dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia a správne zistil, že predpoklady na jeho nariadenie sú dané. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd dodáva:

18. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý F. pochádza z partnerského vzťahu rodičov a rozsudkom zo dňa 24.03.2017 č.k. 4P/15/2017-24 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu vo výške 150 eur mesačne. Styk upravený nebol. Matka spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podala aj návrh vo veci samej o úprave styku otca s maloletým.

19. Súd prvej inštancie založil v zásadnej časti svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné, a to z dôvodu, že bola splnená podmienka na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko matka osvedčila existenciu právnych vzťahov účastníkov, právny záujem na vydaní neodkladného opatrenia a skutočnosť, že právne vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú úpravu okamžitým zásahom súdu. Dôvodil tým, že maloletý F. je vo faktickej osobnej starostlivosti matky, pričom styk otca s maloletým neprebíha riadne a pravidelne. Otec sa síce s maloletým stretáva, avšak podľa svojho uváženia, čím výrazne zasahuje aj do osobného života a režimu matky a maloletého. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia aj s poukazom na správu kolízneho opatrovníka.

20. Odvolací súd vyhodnotil rozhodujúce skutočnosti z hľadiska vyššie uvedených zákonných určujúcich kritérií a dospel k záveru, že z hľadiska zachovania práva dieťaťa na zachovanie vzájomných väzieb s rodičom, ktorému nebolo do osobnej starostlivosti zverené (v tomto prípade otcovi), je opodstatnený záver o existencii okolností vyžadujúcich si potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov prostredníctvom neodkladného opatrenia. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý. Odvolací súd zdôrazňuje, že obaja rodičia sú pre deti dôležité osoby, vzory sociálnej identifikácie. Nutné je však mať na zreteli, že styk maloletého v situácii, že rodičia žijú oddelene, sa určuje kvôli maloletému dieťaťu v záujme jeho dobra a osobnej vôle a nie kvôli rodičom. Aj keď rodičia majú právo realizovať svoje rodičovské práva za účelom zachovania vzájomných citových väzieb, je nepochybné, že úprava styku je predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa. Upraveným rozsahom styku bude mať maloletý zabezpečený styk s oboma rodičmi. Pri úprave styku súd musí brať do úvahy vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, režim dňa, vzťah k rodičovi, podmienky rodiča na realizáciu styku, schopnosť postarať sa o dieťa, vzdialenosť, pracovnú dobu rodiča a podobne. A aj s prihliadnutím k uvedeným kritériám mal za to, že styk s maloletým je v uvedenom rozsahu v jeho najlepšom záujme a zodpovedá aj jeho dennému režimu.

21. Vzhľadom na existenciu základných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia - naliehavosti a nevyhnutnosti, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vzhľadom na skutkový stav osvedčený v čase rozhodovania vecne správne. Preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Toto rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).